

Чытанка-Бусьлянка

дапаможнік па чытанні
для дзяцей 5-6 гадоў

Падрыхтоўчы этап

Аўтары: Юля і Воля
buslanka.com

Чытанка-Бусьлянка

Шаноўныя дарослыя! Перад вамі – дапаможнік па навучанні чытанню для дзетак 5-6 гадоў, створаны настаўнікамі і бацькамі для настаўнікаў і бацькоў.

Навучанне чытанню — гэта адзін з найважнейшых крокаў у развіцці дзіцяці, бо менавіта праз чытанне яно атрымлівае дасяг да велізарнага свету ведаў, фантазіі і самастойнасці.

Калі вы бацькі ці настаўнікі старэйшых дашкольнікаў ці малодшых школьнікаў, то гэты тэкст для вас. У гэтым дапаможніку мы прывядзем прыклады заданняў, якія можна выкарыстаць для працы з дзецьмі ў класе ці дома. Для кожнага этапа мы прапануем падказкі і парады для дарослых, каб дзіцячае падарожжа ад гукаў да тэксту было лёгкай і цікавай.

Пяцігадовы ўзрост лічыцца аптымальным часам, каб пачаць гэты шлях. Калі дзіця праяўляе цікавасць да літар і чытання раней — гэта добра. Калі пазней — таксама не бяды. Усе дзеці розныя, таму важна не спяшацца.

У добры шлях!

Перш чым перайсці непасрэдна да навучання чытанню, мы раім прыгледзецца да дзіцяці і праверыць яго гатоўнасць да гэтага працэсу. Ніжэй прыведзеная табліца, спадзяемся, дапаможа вам.

	Прыкмета	Так	Час ад часу	Не
1	Цікавіцца літарамі, кнігамі, надпісамі			
2	Можа канцэнтраватца 10–15 хвілін на гісторыі ці заданні			
3	Актыўна задае пытанні, цікавіцца значэннямі слоў			
4	Размаўляе складанымі сказамі, пераказвае гісторыі			
5	Адрознівае першы гук у словах (“кот” пачынаецца на “к”)			
6	Можа палічыць склады ў слове (“ма-лі-на” – пляскае 3 разы)			
7	Пазнае і называе некаторыя літары			
8	Мае добра развітую дробную матарыку (малюе, лепіць, выразае)			
9	Не баіцца памыляцца і спрабаваць нанова			
10	Атрымлівае задавальненне ад вучобы, цягнецца да ведаў			

Калі па выніку ў вас будзе 8–10 “так” — дзіця гатова пачынаць навучанне чытанню, з лёгкіх і гульнявых заданняў. 5–7 “так” — добры ўзровень, але можна яшчэ падцягнуць некаторыя навыкі праз гульні і маўленчую актыўнасць. Менш за 5 “так” — лепш працягнуць падрыхтоўчы этап: развіваць маўленне, гукавую свядомасць, увагу. Падрабязней пра падрыхтоўчы этап мы распавядзем ніжэй.

Падрыхтоўчы этап

Падрыхтоўка да навучання чытанню – гэта вельмі важны працэс, падчас якога варта не спяшацца з літарамі. Калі на гэтым этапе ўсё зрабіць правільна, далейшы шлях пойдзе лёгка і цікава. Усе заданні ніжэй накіраваныя на развіццё ключавых навыкаў, што складаюць аснову для паспяховага навучання. Для зручнасці паслядоўнасць заданняў будзе адпавядаць паслядоўнасці крытэраў у табліцы на старонцы 2.

Гэтыя заданні можна выконваць у паўсядзённым жыцці (дома, у падарожжы, на шпацыры). Яны не патрабуюць вялікай падрыхтоўкі, дарагіх матэрыялаў ці адмысловых ведаў — толькі ўвагі, цярплівасці і добразычлівасці. Усе заданні базуюцца на ўзаемадзеянні дарослага і дзіцяці

Падрыхтоўчы этап

Для развіцця цікаўнасці да чытання:

Што тут напісана?

Пакажыце дзіцяці знаёмыя шыльды і **разам "чытайце"** іх, нават калі дзіця яшчэ не ведае літар. Падкрэслівайце: тут напісана слова "Крама", тут — "Школа".

Маё імя на літарках

Пішыце імя дзіцяці вялікімі літарамі на картках, упрыгожвайце, "будуйце" яго з кубікаў, шышак, кнопак — **каб было цікава і асобасна-арыентавана**.

Для развіцця ўмення канцэнтравання на заданні:

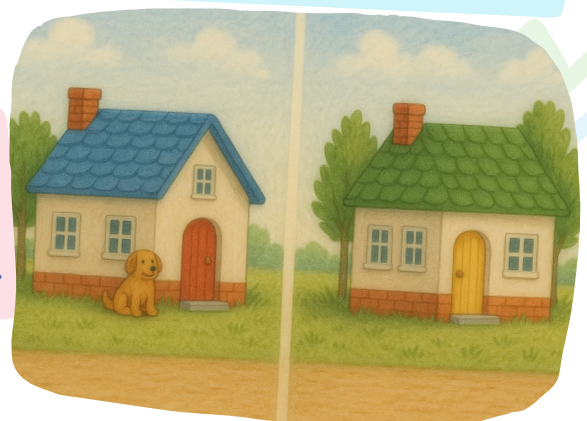

Знайдзі і пакажы

Папрасіце дзіця паказаць усе прадметы, што **пачынаюцца** на пэўны гук (напрыклад, на "м").

Знайдзі розніцу

Пакажыце 2 падобныя малюнкi і папрасіце знайсці 5-7 **адрозненняў**.

Падрыхтоўчы этап

Для развіцця інтарэса да слоў і значэнняў:

Слова дня

Кожны дзень **выбірайце** адно новае ці смешнае **слова** — тлумачце яго і разам прыдумвайце, як яго выкарыстаць.

Пераблытаныя словы

Скажыце слова **“наадварот”** ці з памылкай (напрыклад, “марасон” замест “парасон”) — няхай дзіця здагадаецца, што вы мелі на ўвазе.

Для развіцця маўлення:

Пераказ казкі

Прачытайце кароткую казку і папрасіце **пераказаць** яе любімайцаццы.

Гісторыя па малюнках

Пакажыце 2–3 малюнкi і разам прыдумайце гісторыю, звязаўшы іх — хто, што, дзе, чаму?

Падрыхтоўчы этап

Для развіцця ўмення адрозніваць першы гук у слове:

Што пачынаецца на...

Пачніце з гук ("б") — няхай дзіця **назвае** вядомыя яму словы, што пачынаюцца на гэты гук (баран, боты, бусел).

Пачынаем з аднаго гук

Дайце 3 словы, з якіх адно "лішняе", бо пачынаецца на іншы гук. Напрыклад: сонца, сабака, машына. Што лішняе?

Для развіцця ўмення падзяляць словы на склады:

Пляскай у ладкі словы

Кажыце слова — дзіця **пляскае** на кожны склад: ма-лі-ны — тры разы.

Складовая хадзьба

Хадзіце па пакоі, робячы **крок** на кожны склад у слове.

Падрыхтоўчы этап

Для развіцця ўмення пазнаваць некаторыя літары:

Літаркавае паляванне

Назавіце літару і разам **шукайце яе вакол**: у кнізе, на абгортцы, на двары.

Літары з цацак

Складайце літары з кубікаў, канструктара або шнуркоў.

Для развіцця дробнай матарыкі:

Лепім гукі

Ляпіце з пластыліну літары або прадметы, што пачынаюцца на пэўны гук.

Літаркі і пацеркі

Нанізвайце пацеркі, макароны або гузікі на аборкі і фармуйце з іх літары.

Падрыхтоўчы этап

Для развіцця ўмення не баяцца памылак:

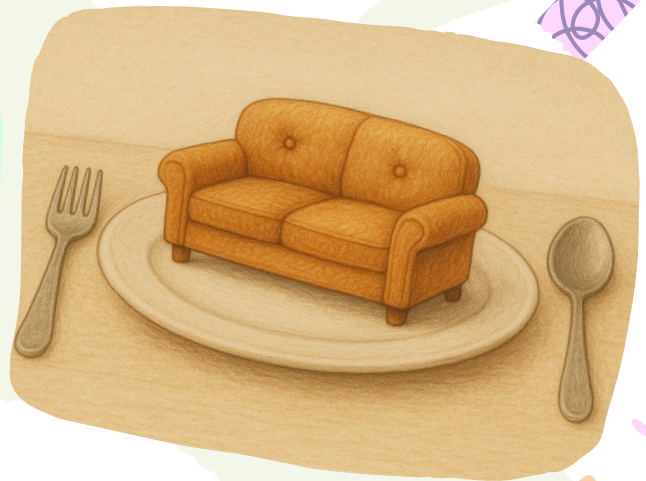

Памылка — гэта гульня

Наўмысна **зрабіце памылку**: скажыце, што “кот” пачынаецца на “м” — і няхай дзіця заўважыць памылку. Хваліце за ўважлівасць!

Скажы знарок з памылкай

Дамойцеся, што сёння вы гаворыце **знарок няправільна**, а дзіця вас выпраўляе (напрыклад, я сёння еў салёную канапу... кашу).

Для развіцця жадання вучыцца:

Скрыня поспехаў

Кожны раз, калі нешта атрымалася (знайшлі гук, пераказалі казку) — кладзіце “**зорачку**” ці налепку ў скрыню (можна намаляваць сцяжынку “поспехаў” і прыклеіваць на яе “зорачкі”, а таксама святкаваць юбілейныя “поспехі”).

Я знаўца

Прапануйце дзіцяці “**навучыць**” цацку, малодшага браціка або вас (“Пакажы Мішку, як пляскаць па складах!”, “Я забыўся, які першы гук у слове кот — дапаможаш мне?”).

